

Uzasadnienie

Projekt zarządzenia stanowi wykonanie upoważnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie zawartego w art. 13 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 916, z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody” i sporządza się go w celu:

- 1) uregulowania stanu prawnego rezerwatu.

Rezerwat został uznany rozporządzeniem nr 80 Wojewody Mazowieckiego z dnia 11 września 2002 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody "Brudzeńskie Jary" (Dz. Urz. Woj. Maz. poz. 6183). Tę formę ochrony przyrody wprowadzono do obrotu prawnego w celu zachowania ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych skarpy rzeki Skrwy Prawej, jej dopływów oraz występujących na tym terenie zbiorowisk łąkowych. Zarządzenie w sprawie rezerwatu przyrody będąc aktem prawnym wydanym na podstawie art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 16 października 1991 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2001 r. poz. 1079, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą z 1991 r.”, zachowało moc obowiązującą do dnia wejścia w życie niniejszego zarządzenia. Zgodnie bowiem z art. 157 ustawy o ochronie przyrody dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie przepisów ustawy z 1991 r. zachowują moc do czasu wejścia w życie aktów wykonawczych wydanych na podstawie aktualnie obowiązującej ustawy o ochronie przyrody;

- 2) dostosowania przebiegu granicy rezerwatu do obowiązującego podziału ewidencyjnego.

Punktem wyjścia przy określaniu granicy rezerwatu był akt prawny uznający tę formę ochrony, zgodnie z którym za rezerwat uznano obszar lasu o łącznej powierzchni 39,10 ha położony na terenie Nadleśnictwa Płock Obręb Płock, Leśnictwo Sikórz, gmina Brudzeń Duży w powiecie ziemskim płockim, oznaczony w planie urządzania lasu Nadleśnictwa Płock, Obręb Płock wg stanu na dzień 1 stycznia 1995 r. jako oddziały leśne 26 a-d, f, h, 27 a-c, f, g, k, l.

Zgodnie z rozporządzeniem granicę rezerwatu wyznacza linia będąca sumą obszaru ww. wydzieleń, w związku z tym jako podstawę jej opracowania na potrzeby niniejszego projektu zarządzenia przyjęto granicę oddziałów i pododdziałów leśnych obowiązującą na dzień uznania rezerwatu. W oparciu o te dane określono współrzędne granicy w układzie państwowym w odniesieniu do aktualnie obowiązującego podziału przestrzennego terenu na działki ewidencyjne i wydzielenia leśne. Granica rezerwatu obowiązująca na dzień jego uznania została określona na mapie klasyfikacji gruntów, wniesionej na mapę leśną zgodną ze stanem na dzień sporządzenia dokumentacji przyrodniczej na potrzeby powołania rezerwatu, stanowiącej załącznik do tej dokumentacji oraz rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego. Mapę tę prowadzono w układzie lokalnym i granice wydzieleń nie były określone współrzędnymi w układzie państwowym. Tego rodzaju opracowania są bardzo niedokładne zarówno z uwagi na technologię wykonania mapy jak i na małą ich skalę. Określając współrzędne punktów załamania granicy rezerwatu zeskanowano archiwalny pierworysy mapy, uzyskany w ten sposób raster nałożono na aktualną mapę ewidencyjną i leśną. Przeprowadzono kalibrację rastra wybierając dla każdego segmentu kilka punktów jednoznacznie określonych na mapie archiwalnej i aktualnie obowiązującej, były to najczęściej punkty trójgraniczne. Uzyskano średni błąd kalibracji równy 0,1 metra przy czym błąd maksymalny punktów wahał się w przedziale 1 – 2 metrów a średnie przesunięcie pomiędzy punktami granicznymi działek ewidencyjnych a punktami wydzieleń leśnych oscylowało na poziomie 1 metra. W efekcie kalibracji określono współrzędne punktów załamania granic rezerwatu zgodnych ze stanem na dzień jego uznania, w aktualnie obowiązującym układzie współrzędnych – układ 1992.

Uzyskana w ten sposób powierzchnia rezerwatu różni się od podanej w akcie uznającym rezerwat. Różnica ta prawdopodobnie powstała na skutek tego, że akt uznający rezerwat oparto wyłącznie na wydzieleniach leśnych pomijając przy tym działki ewidencyjne. Podział na wydzielenia leśne, w odróżnieniu od podziału ewidencyjnego, jest podziałem wewnętrznym adresowanym wyłącznie do ściśle określonego podmiotu. Stan ten sprawia, że przebieg granic wydzielen leśnych może być modyfikowany przy sporządzaniu dla obszarów leśnych planów urządzenia lasu, z przyczyn uzasadnionych stanem lasu np.: zmiana udziału gatunków drzew w składzie gatunkowym drzewostanu, czy też w budowie pionowej drzewostanu. Ponadto, przy wykonywaniu obliczeń powierzchni wydzielen leśnych stosuje się dokładność zapisu do dwóch miejsc po przecinku, natomiast w ewidencji powszechnej powierzchnię działek ewidencyjnych oblicza się i zapisuje z dokładnością do czterech miejsc po przecinku. Wyrównując, zatem powierzchnię wyłączeń do powierzchni działek ewidencyjnych, a następnie zaokrąglając ich powierzchnię do dwóch miejsc po przecinku, można otrzymać sumę powierzchni wyłączeń różniącą się od powierzchni działek ewidencyjnych.

Na różnicę, pomiędzy powierzchnią wydzielen leśnych a powierzchnią działek ewidencyjnych ma wpływ również szereg obiektów, np.: liniowe szczegóły sytuacji wewnętrznej, pomimo że posiadają odrębną powierzchnię, nie posiadają statutu samodzielnego wydzielenia leśnego. Obszarowo położone są one w obrębie poszczególnych wydzielen leśnych, jednak ich powierzchnia nie jest wykazywana w powierzchni wydzielenia, w granicach, którego się znajdują. Będziemy mieli tu do czynienia w szczególności z drogami leśnymi, których funkcję mogą również pełnić linie oddziałowe, wykorzystywanych przed ustanowieniem rezerwatu. Z analizy obowiązujących w tej materii przepisów można przyjąć, że do użytku drogowego o nazwie drogi zalicza się drogi urządzone. Tym niemniej, nawet określenie drogi symbolem "dr" nie przesądza w żaden sposób o konieczności uznania jej za drogę publiczną nieposiadającą wartości przyrodniczych, dla których utworzono rezerwat. Sygnowanie stosownym symbolem jest bowiem jedynie sposobem oznaczenia na potrzeby ewidencyjne również leśnych dróg wewnętrznych, jakimi są drogi w rezerwacie, wykorzystywanych na potrzeby prowadzenia działań związanych z ochroną lasu. Związane są one z rezerwatem i funkcjonują jako ochrona przeciwpożarowa kompleksu leśnego tworzącego rezerwat, czy też jako drogi służące realizacji działań ochronnych wynikających z planu ochrony. Są one zatem z jednej strony formą ochrony, jaką jest rezerwat przyrody, z drugiej zaś strony, w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 672, z późn. zm.), stanowią las, będący celem ochrony rezerwatu.

Ponadto, różnice powstały najprawdopodobniej w efekcie odnowienia operatu ewidencji gruntów, w wyniku której przeprowadzono nową klasyfikację gruntów różniącą się od klasyfikacji obowiązującej w dniu uznania rezerwatu.

W celu uniknięcia powstania w przyszłości nieporozumień dotyczących różnicy pomiędzy powierzchnią wykazaną w niniejszym zarządzeniu a powierzchnią ewidencyjną przyjętą do zasobów geodezyjnych czy też zasobów Lasów Państwowych, należy wyjaśnić dodatkowo co następuje. Delegacja określona przepisem art. 13 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody przyznaje regionalnym dyrektorom ochrony środowiska prawo do określania nazwy rezerwatu, jego położenia lub przebiegu granicy, otuliny, jeżeli została wyznaczona, celu ochrony oraz rodzaju, typu i podtypu, a także sprawującego nadzór nad rezerwatem. Przepis ten nie uprawnia natomiast regionalnych dyrektorów ochrony środowiska do określania powierzchni rezerwatu. Zakładając racjonalność ustawodawcy można przyjąć za tym przepisem, że brak upoważnienia regionalnych dyrektorów ochrony środowiska do ustalania powierzchni rezerwatu może wiązać się z tym, że powierzchnie rezerwatów

stanowią sumę powierzchni działek ewidencyjnych wchodzących w jego skład. Prowadzona przez starostów ewidencja gruntów i budynków jest bowiem powszechnie obowiązującym źródłem danych o gruntach. Przyjęte do zasobu geodezyjnego i kartograficznego dane stanowią podstawę planowania gospodarczego, planowania przestrzennego, wymiaru podatków i świadczeń, oznaczania nieruchomości w księgach wieczystych, statystyki publicznej, gospodarki nieruchomościami czy też ewidencji gospodarstw rolnych. Uzupełnianie bazy danych ewidencyjnych, ich weryfikacja i tworzenie pełnego zakresu zbiorów danych ewidencyjnych, zgodnie z ustawowymi wymogami, leży w wyłącznej kompetencji rzeczowej starostów. Zmiana w ewidencji, np.: przy jej modernizacji, może być dokonywana wyłącznie przez osoby posiadające do tego uprawnienia zawodowe i odbywa się ona z udziałem stron, tj. osób, których interesu prawnego dotyczą dane ujawnione w ewidencji. Mają one prawo, w okresie wyłożenia projektu zmian, zgłaszać swoje uwagi i zastrzeżenia. Wskazać również należy, że ewidencja gruntów i budynków jest urzędowym źródłem informacji faktycznych, mającym swoje wykorzystanie w postępowaniach prowadzonych przez organy administracji publicznej. Dopóki dane te nie zostaną zmienione w stosownym trybie, dopóty organy te są zobowiązane uwzględniać je w swoich postępowaniach. Wprowadzanie zatem w życie, przez nieupoważniony do tego organ administracji publicznej, powierzchni różniącej się od powierzchni wykazywanej w powszechnie obowiązujących dokumentach, stanowiłoby wykroczenie poza ramy ustawowego upoważnienia. Uchwalane w sprawie rezerwatów przyrody zarządzenia regionalnych dyrektorów ochrony środowiska są wprawdzie powszechnie obowiązującymi aktami prawa miejscowego, jednak nie można za ich pośrednictwem określać czy też zmieniać danych geodezyjnych, jakimi są granice czy też powierzchnie działek ewidencyjnych (jednolita interpretacja granic rezerwatów przyrody może być zapewniona dzięki opisaniu ich po granicach działek ewidencyjnych). Bezpomym w przedmiocie projektu zarządzenia jest to, że postępowanie w sprawie rezerwatu przyrody nie doprowadziło do przesunięcia granic działek czy też samego rezerwatu. Jednym z założonych celów nowelizacji aktów prawnych uznających rezerwaty przyrody, jest doprowadzenie, przy wykorzystaniu dostępnych obecnie środków technicznych i stanu wiedzy w zakresie geodezji, zawartych w nich danych ewidencyjnych, do stanu odzwierciedlającego możliwie najdokładniej sytuację rzeczywistą odniesioną do stanu na dzień uznania rezerwatu. Powierzchnia rezerwatu będzie zgodna ze stanem faktycznym, jeżeli nie będzie się różnić od powierzchni wykazywanej w dokumentacji geodezyjnej dla wchodzących w jego skład działek ewidencyjnych, określonej zgodnie ze stanem faktycznym na gruncie. Utrzymanie w niniejszym zarządzeniu stanu zgodnego z rzeczywistym nabiera szczególnego znaczenia, gdy weźmiemy pod uwagę również, że regionalni dyrektorzy ochrony środowiska nie posiadają służb uprawnionych do dokonywania pomiarów geodezyjnych, w celu wprowadzenia zmian do operatu ewidencji gruntów i budynków. W efekcie przeprowadzonych na potrzeby niniejszego zarządzenia analiz uzyskano różniące się między sobą powierzchnie rezerwatu. Przyjęto i podano w projekcie zarządzenia powierzchnię obliczoną w oparciu o poligon opisany współrzędnymi punktów załamania granicy. Należy przy tym równolegle wskazać, że jest to powierzchnia mogąca odbiegać od powierzchni wynikającej z sumy działek ewidencyjnych wchodzących w skład rezerwatu.

W związku z powyższym, w skład rezerwatu wchodzi grunty znajdujące się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe o łącznej powierzchni 39,11 ha, obliczonej w oparciu o poligon opisany współrzędnymi punktów załamania granicy, za pomocą oprogramowania QGIS 3.16.9. Wskazana w zarządzeniu powierzchnia winna być traktowana jako swojego rodzaju element zarządzenia charakteryzujący jego położenie;

- 3) ustalenia rodzaju, typu i podtypu rezerwatu przyrody zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2005 r. w sprawie rodzaju, typów i podtypów rezerwatów (Dz. U. poz. 533);

Projekt zarządzenia został przesłany do zaopiniowania Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

Projekt zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Mazowieckiego. Wojewoda Mazowiecki uzgadniając projekt zarządzenia wskazał następujące uwagi:

- 1) w podstawie prawnej należy wyraz „oraz” zastąpić literą „i”.

Poprawiono projekt zarządzenia zgodnie z wniesioną uwagą;

- 2) w przypisie informującym o akcie prawnym poprzedzającym niniejszy projekt zarządzenia należy usunąć publikator ustawy o ochronie przyrody oraz numer publikacji z publikatora aktu prawnego ustanawiającego rezerwat.

Poprawiono projekt zarządzenia zgodnie z wniesioną uwagą;

- 3) w przypisie odnoszącym się do układu współrzędnych należy zastosować następującą formę publikatora Prawa geodezyjnego i kartograficznego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1990 oraz z 2022 r. poz. 1846 i 2185).

Poprawiono projekt zarządzenia zgodnie z wniesioną uwagą.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 13 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Zarządzenie będzie oddziaływało:

- 1) na Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właściciela rezerwatu;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty znajdujące się, lub które znajdują się w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia, jako akt prawa miejscowego podlega na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 190) uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia nie pociągnie za sobą żadnych dodatkowych skutków finansowych zarówno dla budżetu państwa jak i dla jednostek samorządu terytorialnego.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy w projekcie zarządzenia nie będą miały wpływu na rynek pracy.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.

Regulacja objęta przedmiotowym zarządzeniem nie jest objęta prawem UE.